

**Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών
ICOMOS Τμήμα Κύπρου**

**Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, Παρασκευή 16 Μαρτίου 2012,
Πολυδύναμο Κέντρο Δήμου Λευκωσίας**

Απολογισμός Προέδρου για την τριετία 2009-2011

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με αυτή τη Γενική Συνέλευση συμπληρώνεται η τρίτη και τελευταία χρονιά του παρόντος Διοικητού Συμβουλίου της Κυπριακής Επιτροπής του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών, ICOMOS. Σήμερα θα εκλέξουμε εννιά άτομα για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο για την επόμενη τριετία τα οποία θα ορίσουν ακόμα τρία συμπληρωματικά μέλη και ακολούθως να καταρτιστούν σε σώμα.

Στο απερχόμενο δωδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπούνται έξι κλάδοι (τέσσερις αρχιτέκτονες, δύο πολιτικοί μηχανικοί, τρεις αρχαιολόγοι, ένας τοπογράφος μηχανικός, ένας συντηρητής και ένας επιστήμονας πληροφορικής), που ασχολούνται με τη συντήρηση και ανάδειξη μνημείων και χώρων. Θεωρούμε πως η ευρεία εκπροσώπηση των σχετικών κλάδων είναι σημαντική επιτυχία και συμβάλει στην ολοκληρωμένη και πιο σφαιρική αντιμετώπιση των θεμάτων που απασχολούν το ICOMOS.σε σχέση με την προστασία και ανάδειξη των μνημείων και τοποθεσιών.

Το απερχόμενο ΔΣ απαρτίζεται από τα πιο κάτω άτομα:

- 1.Αθηνά Παπαδοπούλου (αρχιτέκτονας) – Πρόεδρος
- 2.Μιχάλης Πήττας (πολιτικός μηχανικός) – Αντιπρόεδρος
- 3.Χρυσάνθος Πισσαρίδης (αρχιτέκτονας) – Γενικός Γραμματέας
- 4.Μαρία Παρανή (αρχαιολόγος) – Ταμίας
- 5.Γιόλα Κούρου (αρχιτέκτονας) – Μέλος

- 6.Εύη Φιούρη (αρχαιολόγος) - Μέλος
- 7.Θέμος Δημητρίου (πολιτικός μηχανικός) – Μέλος
- 8.Γιώργος Χρυσάνθου (επιστήμονας πληροφορικής) – Μέλος
- 9.Στράτος Στυλιανίδης (τοπογράφος μηχανικός) – Μέλος
- 10.Μάριος Λεωνίδου (συντηρητής) –Μέλος
- 11.Εσπερία Ηλιάδου (αρχιτέκτονας) – Μέλος
- 12.Εύη Καρυδά (αρχαιολόγος) – Μέλος

Κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών δραστηριοποιηθήκαμε σε διάφορα επίπεδα και σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς για την ενημέρωση της επαγγελματικής κοινότητας που ασχολείται με την προστασία και ανάδειξη μνημείων και χώρων, αλλά και του ευρύτερου κοινού.

Διοργανώνοντας ημερίδες, παρουσιάσεις και διαλέξεις εκδίδοντας ανακοινώσεις ή αποστέλλοντας τις θέσεις μας για καίρια θέματα στα αρμόδια κέντρα αποφάσεων εργαστήκαμε ακολουθώντας σύγχρονες προσεγγίσεις και διεθνείς πρακτικές και φιλοσοφία για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

A. Επιστημονική δράση και άλλες δραστηριότητες

1.Επιστημονικές Επιτροπές

Μέλη και αξιωματούχοι του κυπριακού τμήματος ICOMOS μας εκπροσωπούν σε διάφορες επιστημονικές επιτροπές της διεθνούς οργάνωσης:

- **ISCARSAH** (Διεθνής Επιτροπή για την Ανάλυση, Συντήρηση και Αποκατάσταση Οικοδομών Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς). Στην επιτροπή αυτή μας εκπροσωπεί ο Μιχάλης Πήττας ο οποίος διετέλεσε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής κατά την περίοδο 2006-2010.
- **CIPA- Heritage Documentation** (Αποτύπωση Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς) Στην επιστημονική επιτροπή CIPA – Heritage Documentation το κυπριακό ICOMOS εκπροσωπεί ο Στράτος Στυλιανίδης ως Associate Member στο ΔΣ της CIPA.

- **CIVVIH-** Historic Towns and Villages (Επιτροπή Ιστορικών Πόλεων) το κυπριακό ICOMOS εκπροσωπεί η Αθηνά Παπαδοπούλου.
- **ISCEA-** International Scientific Committee on Earthen architecture. Στην επιτροπή αυτή το κυπριακό ICOMOS εκπροσωπούν η Αντωνία Θεοδοσίου και η Μαρία Κωστή.
- **IS on 20thc architecture-** International Scientific Committee on 20th century architecture. Έχουμε προτείνει τη Γιόλα Κούρου ως εκπρόσωπο μας και αναμένεται έγκριση από τη γραμματεία της Επιτροπής.

2. Εκδηλώσεις – Επαφές

- **Ιανουάριος 2009/2010/2011** – Έναρξη του θεσμού της Ετήσιας Διάλεξης ICOMOS στα πλαίσια της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης (2010). Η πρώτη διάλεξη δόθηκε από τη Δρα Μαρία Ιακώβου, Καθηγήτρια Προϊστορικής και Πρωτοϊστορικής Αρχαιολογίας, Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου. Η δεύτερη διάλεξη δόθηκε από την αρχιτέκτονα Βέρα Παρλαλίδου(2011) και η τρίτη διάλεξη θα δοθεί απόψε από τον Αχαιομέτρη / συντηρητή αρχαιοτήτων και έργων τέχνης Λευτέρη Χαραλάμπους(2012).
- **Απρίλης 2009/2010/2011**-Για τη **Διεθνή Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών** η οποία έχει καθιερωθεί κάθε χρόνο στις **18 Απριλίου** το ICOMOS Κύπρου σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και την Υπηρεσία Ταχυδρομείων συμμετείχε στην έκδοση σφραγίδας με τα λογότυπα των τριών οργανισμών αφιερωμένη στην ημέρα αυτή.
Η Αθηνά Παπαδοπούλου συμμετείχε (2010) στη συνάντηση της Επιτροπής Ιστορικών Πόλεων (CIVVIH) Βαλέτα, Μάλτα, που είχε ως θέμα *"The Historic City as a Reference Model for Sustainable*

Urban Development Policies”(Η Ιστορική Πόλη ως μοντέλο αναφοράς για αειφόρες πολιτικές αστικής ανάπτυξης”).

- **Σεπτέμβριος 2009/2010/2011-** Έγινε η υποβολή δύο ερευνητικών προτάσεων στις οποίες συμμετείχαμε προς το ΙΠΕ. Η πρόταση στην οποία ήμασταν ανάδοχος φορέας σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Cyprus Institute και την Geomaging Ltd. , με θέμα *“Αρχαιολογία, Ιστορία και Τεχνολογία των Υδραγωγείων της Κύπρου”* πήρε βαθμολογία 8.35. Προσκλήθηκε για διαπραγμάτευση μόνο η πρόταση που βαθμολογήθηκε με βαθμό 9.0. Στόχος της πρότασης ήταν η συνολική και συστηματική καταγραφή και έρευνα των υδραγωγείων της Κύπρου.

Το ICOMOS Κύπρου συμμετείχε επίσης, σε δεύτερη πρόταση, ως συνεργάτης με ανάδοχο φορέα το Δήμο Λευκωσίας με θέμα *“Τη μελέτη και διατήρηση των βιοκλιματικών στοιχείων στην αστική παραδοσιακή αρχιτεκτονική”*. Αυτή η πρόταση κλήθηκε για διαπραγμάτευση, για να πάρει χρηματοδότηση.

- **Οκτώβριος 2009/2010/2011-** Η Αθηνά Παπαδοπούλου συμμετείχε(2010) στη συνάντηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διεθνούς ICOMOS στο Δουβλίνο. Στα πλαίσια της συνάντησης συζητήθηκαν θέματα διαδικαστικά και λειτουργικά του διεθνούς οργανισμού, όπως και τρόποι να είναι πιο αποτελεσματικοί οι μηχανισμοί του διεθνώς. Αποφασίστηκε να δοθεί υποστήριξη για την επαναδραστηριοποίηση αδρανών Εθνικών επιτροπών και Επιστημονικών Επιτροπών όπως και για την ίδρυση Εθνικών Επιτροπών ICOMOS εκεί που δεν υπάρχουν. Τον Οκτώβριο 2011 συνεδρίασε στη Λευκωσία η Επιστημονική Επιτροπή της Europa Nostra. Στην ημερίδα που διοργανώθηκε σ

αυτά τα πλαίσια συμμετείχε και το ICOMOS Κύπρου με παρουσίαση των στόχων και της δράσης του οργανισμού από τις Α. Παπαδοπούλου και Γ. Κούρου.

Το Πρώτο Βραβείο Eurora Nostra στην κατηγορία των μελετών δόθηκε το 2011 στη μελέτη που έγινε στα πλαίσια του δικοινοτικού Ενιαίου Ρυθμιστικού Σχεδίου Λευκωσίας *“Η Αρχιτεκτονική Κληρονομιά κατά μήκος της νεκρής ζώνης της Εντός των Τειχών Λευκωσίας”*.

Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να κάνω ιδιαίτερη αναφορά στην αγαπημένη μας αείμνηστη φίλη και συνάδελφο Ελένη Πετροπούλου η οποία ήταν στέλεχος αυτής της ομάδας μελέτης και μέλος του ICOMOS Κύπρου. Η Ελένη χαρακτηριζόταν από επαγγελματισμό, αστείρευτη αγάπη και ενθουσιασμό για τη διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου μας. Παράδειγμα της δουλειάς της είναι και αυτό το κτήριο που μας φιλοξενεί σήμερα. Η Ελένη υπήρξε λαμπρό παράδειγμα ακούραστης δύναμης για εμάς που είχαμε την τύχη να δουλέψουμε μαζί της και μας λείπει καθημερινά από τον περασμένο Ιούλιο.

- **Νοέμβριος 2009/2010/2011-** Το ICOMOS Τμήμα Κύπρου φιλοξένησε στις 19 και 20 Νοεμβρίου 2010, στην Πύλη Αμμοχώστου στη Λευκωσία, την ετήσια συνέλευση της Υποεπιτροπής Ιστορικών Πόλεων της Μεσογείου του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών. Στα πλαίσια της συνέλευσης διοργανώθηκε Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα *«Σχέδια διαχείρισης των ιστορικών πόλεων της Μεσογείου και Βιωσιμότητα»*. Στο συνέδριο συμμετείχαν με παρουσιάσεις ειδικοί επιστήμονες από δέκα χώρες. Η συνέλευση και το συνέδριο διεξήχθησαν υπό την αιγίδα του Υπουργού Εσωτερικών. Το αντικείμενο του Συνεδρίου ήταν η ανάγκη να συνδυαστεί στις

ιστορικές πόλεις της Μεσογείου η σύγχρονη ανάπτυξη με τη διατήρηση και την ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής τους κληρονομιάς, μέσα από βιώσιμα σχέδια συνολικής διαχείρισης. Στο Συνέδριο συμμετείχαν γύρω στα εβδομήντα άτομα, ανάμεσα στους οποίους και Τουρκοκύπριοι συνάδελφοι. Στο ψήφισμα της συνάντησης εκφράζεται η υποστήριξη της Επιτροπής για τις δικοινοτικές προσπάθειες για αναζωογόνηση της εντός των τειχών Λευκωσίας, αλλά και άλλων έργων προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού.

Η διοργάνωση αυτή υπήρξε σημαντική για το ICOMOS Κύπρου, γιατί η φιλοξενία και διοργάνωση απέσπασε πολύ θετικά σχόλια από τους συμμετέχοντες και μαζί με τη συμμετοχή εκπροσώπων μας στις διάφορες Επιστημονικές Επιτροπές έδειξε τη σοβαρότητα και συνέπεια της Κύπρου στην επίτευξη των στόχων του Διεθνούς οργανισμού, αλλά και της τοπικής Εθνικής Επιτροπής.

Στη Γενική Συνέλευση του Διεθνούς ICOMOS που έγινε το Νοέμβριο 2011 στο Παρίσι συμμετείχε η Αθηνά Παπαδοπούλου. Η Γ.Σ. είχε θέμα *“Η Πολιτιστική Κληρονομιά ως κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη”*. Στα πλαίσια της Γ.Σ. έγιναν τέσσερα θεματικά εργαστήρια και εγκρίθηκαν διάφορα ψηφίσματα/έγγραφα όπως *“The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas”* το οποίο είχε επεξεργαστεί η Επιστημονική Επιτροπή Ιστορικών Πόλεων.

- **Δεκέμβρης 2009/2010/2011-** Μεταφράστηκε το καταστατικό του οργανισμού στα αγγλικά (2009). Η Μαρία Παρανή εκπροσώπησε (2011) το ICOMOS Κύπρου στην παρουσίαση της αναθεωρημένης πρότασης για τη συντήρηση και επέκταση του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

B. Οργανωτικά Θέματα

1. Η τακτική ενημέρωση των μελών συνεχίζει να γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τη προώθηση ειδήσεων και δεδομένων για δραστηριότητες ή αποφάσεις που πραγματοποιούνται ή προγραμματίζονται στην Κύπρο και στο εξωτερικό.
2. Η ολοκλήρωση της ιστοσελίδας του οργανισμού βρίσκεται στα τελικά στάδια.
3. Ο οικονομικός έλεγχος του οργανισμού μας από το 2006 διεξάγεται από τον οίκο *Kyprianides , Nicolaou & Associates* . Τους ευχαριστούμε θερμά για τη γενναιόδωρη παροχή των υπηρεσιών τους.

Γ. Συνεργασία με άλλους οργανισμούς και προγραμματισμός δράσεων

Συνεχίστηκε με επιτυχία η καλή συνεργασία με άλλους φορείς και οργανισμούς των οποίων η δραστηριότητα έχει σχέση με το πεδίο δράσης του ICOMOS.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών χρόνων έχει εδραιωθεί στενή συνεργασία με το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, το Σύνδεσμο Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων, τον Παγκύπριο Οργανισμό Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΠΟΑΚ), το Τμήμα Αρχαιοτήτων, τον Τομέα Διατήρησης – Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, το Πανεπιστήμιο Κύπρου, τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού) το Cyprus Institute και το Δήμο Λευκωσίας.

Δ. Κύριες δυσκολίες

Οι δύο κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το ICOMOS Κύπρου είναι η έλλειψη σταθερών οικονομικών πόρων πέραν των ετήσιων συνδρομών των μελών και η ασταθής εξόφληση των συνδρομών από τα μέλη του.

Ως αποτέλεσμα ο οργανισμός φιλοξενείται για τις μηνιαίες του συνεδριάσεις από το ΕΤΕΚ αφού δεν έχει δική του στέγη. Ευελπιστούμε πως θα λυθεί το θέμα της στέγασης μας μετά από τη συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Τμήμα Αρχαιοτήτων για τη χρήση των οικοδομών στην οδό Κοραή.

Εκτιμώ πως παρ όλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε κατά καιρούς έγινε σοβαρή δουλειά επικοινωνιακή ενημέρωση προς τον επαγγελματικό κόσμο που ασχολείται με τα μνημεία και ιστορικά κτήρια γενικότερα. Οι δραστηριότητες και παρεμβάσεις του ICOMOS Κύπρου πιστεύω πως είχαν ως αποτέλεσμα να γίνει πιο γνωστός ο οργανισμός και να καλείται να εκφράζει άποψη σε θέματα της ειδικότητάς του.

Από τον καθένα μας ως επαγγελματία εξαρτάται η πιο ολοκληρωμένη υλοποίηση των στόχων του Κυπριακού ICOMOS με επίκεντρο τη διεπιστημονική συνεργασία στην προστασία και ανάδειξη των μνημείων και της συμμετοχής μας στη λήψη αποφάσεων.

Ευχαριστώ το ΕΤΕΚ για τη συνεχή στήριξη και φιλοξενία που μας παρέχει , τον ελεγκτικό οίκο Κυπριανίδης και Συνεργάτες και το Δήμο Λευκωσίας για τη σημερινή φιλοξενία στο ιστορικό αυτό κτίριο.

Κλείνοντας θέλω να ευχαριστήσω όλους εσάς αλλά ιδιαίτερα τα μέλη του απερχόμενου ΔΣ για την επικοινωνιακή συνεργασία και την αφοσίωση τους για την προώθηση και υλοποίηση των στόχων μας.

Αθηνά Παπαδοπούλου

Πρόεδρος

ICOMOS Τμήμα Κύπρου, 16.03.2012

